

Promluva Svatého k zástupcům německých muslimů

pátek, 23. září, 2011, 9.00 hodin

Drazí muslimští přátelé,

Těší mne, že tady mohu dnes pozdravit vás, představitele různých muslimských komunit Německa. Srdečně děkuji prof. Mouhanad Khorchidovi za laskavá slova na uvítanou. Vyplývá z nich, že atmosféra úcty a důvěry mezi katolickou církví a muslimskými obcemi v Německu vzrostla.

Berlín je vhodným místem k takovému setkání nejenom proto, že se tu nachází nejstarší mešita na německé půdě, ale také proto, že v Berlíně žije ve srovnání s ostatními německými městy největší počet muslimů.

Od začátku 70. let se rostoucí počet muslimských rodin stále více stával významným rysem této země. Bude nicméně třeba zasazovat se neustále za lepší vzájemné poznání a porozumění. Je to podstatné nejenom s ohledem na pokojné soužití, ale také vzhledem k přínosu, který je každý schopen poskytnout při budování obecného dobra uvnitř této společnosti.

Mnozí muslimové přikládají velkou důležitost náboženské dimenzi. To je někdy interpretováno jako provokace ve společnosti, která se tento aspekt snaží vytlačit na okraj anebo jej nanejvýš zařadit do sféry individuálních rozhodnutí jednotlivců.

Katolická církev se usilovně snaží, aby se náboženské příslušnosti dostalo uznání ve veřejné dimenzi. Jde o požadavek, který se nestává bezvýznamným ani v pluralitní společnosti. Je třeba jej uskutečnit, ale musí se přitom vždycky zachovávat respekt vůči druhým. Vzájemný respekt vyrůstá ze shody na některých nezcizitelných hodnotách, jež jsou vlastní lidské přirozenosti, zejména nedotknutelná důstojnost každé lidské osoby. Tato shoda neomezuje projevy jedolitéch náboženství. Naopak, dovoluje každému názorně dosvědčovat, v co věří, a nevyhýbat se přitom konfrontaci s druhým.

V Německu stejně jako v mnoha jiných, nejenom západních zemích, je tento společný styčný rámec představován Ústavou, jejíž právní obsah je závazný pro každého občana, ať už se hlásí k nějakému náboženskému vyznání či nikoli.

Debata o lepší formulaci principů, jakými je svoboda veřejného kultu, je přirozeně rozsáhlá a stále otevřená. Nicméně, je příznačný fakt, že Ústava ji po šedesáti letech dodnes platně vyjadřuje (srov. čl. 4,2). Vyjadřuje především onen obecný *étos*, který je základem občanského soužití a který do určité míry určuje také pravidla zdánlivě jenom formálního fungování institucí a demokratického života.

Mohli bychom se ptát, jak je možné, že tento text, vypracovaný v radikálně odlišné historické době, v kulturní situaci téměř jednoduše křesťanské je vhodný pro dnešní Německo, které žije v kontextu globalizovaného světa a vyznačuje se notným pluralismem v oblasti náboženských přesvědčení.

Domnívám se, že důvodem toho je fakt, že otcové Ústavy si byli v onom důležitém momentu plně vědomi, že musí hledat pevný terén, na kterém se budou moci všichni občané shodnout. Přitom neodhlíželi od svého náboženského přesvědčení. Naopak, pro mnohé z nich byla křesťanská vize člověka opravdu inspirující silou. Věděli však, že všichni budou konfrontováni s lidmi jiného vyznání nebo dokonce bez náboženského vyznání. Terén společný pro všechny našli v uznání některých nezcizitelných práv, která jsou vlastní lidské přirozenosti a která předcházejí každou jejich pozitivní formulaci.

V době podstatně homogenní tak společnost položila základ, jehož platnost můžeme rozpoznat i dnes v době poznamenané pluralismem. Základ, který v zásadě ukazuje také zřetelné hranice tohoto pluralismu: je totiž nemyslitelné, aby se společnost dlouhodobě udržela bez konsensu v zásadních etických hodnotách.

Drazí přátelé, na základě toho, co jsem naznačil, myslím, že plodná spolupráce mezi křesťany a muslimy je možná. Přispíváme tak k budování společnosti, která bude v mnoha aspektech jiná než ta, kterou si neseme z minulosti. Jako náboženští lidé můžeme na základě svého přesvědčení vydávat důležité svědectví v mnoha ústředních sektorech společenského života. Mám na mysli kupříkladu ochranu rodiny založené na manželství, úctu k životu v každé fázi jeho přirozeného vývoje anebo prosazování větší sociální spravedlnosti.

Také proto považuji za důležitý Den reflexí, dialogu a modlitby za pokoj a spravedlnost ve světě, který chceme pořádat 27. října v Assisi, dvacet pět let po historickém setkání, které tam uspořádal můj předchůdce bl. Jan Pavel II. Tímto shromážděním chceme jednoduše ukázat, že jako náboženští lidé nabízíme svůj specifický přínos k vytváření lepšího světa, a zároveň uznáváme, že potřebujeme růst v dialogu a vzájemné úctě, aby naše jednání

bylo účinné.

S těmito pocity vás znovu srdečně zdravím a děkuji vám za toto setkání, které obohacuje můj pobyt v mé vlasti. Děkuji vám za pozornost.

Přeložil P. Milan Glaser, Vatikánský rozhlas